

ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Επί του κείμενου που παραδόθηκε στις 2.12.2015 στο Προεδρείο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος από τον κ. Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Καθηγητή κ. Γεώργιο Κατρούγκαλο, αναφέρεται στις «Γενικές Αρχές της Ασφαλιστικής Μεταρρύθμισης για τον Διάλογο στο πλαίσιο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής» και επισυνάπτεται στην παρούσα Γνώμη ως Παράρτημα Ι.

Εισαγωγικά, η Ο.Κ.Ε. θα ήθελε να επισημάνει ότι το ασφαλιστικό ζήτημα αποτελεί ένα από τα πιο κρίσιμα, αν όχι το πιο κρίσιμο οικονομικό και κοινωνικό ζήτημα που αντιμετωπίζει η χώρα μας. Είχε καταστεί πρόβλημα ήδη πολλά χρόνια πριν την έναρξη της βαθιάς οικονομικής κρίσης καθώς το δημογραφικό πρόβλημα, η απουσία ή η μη ολοκλήρωση συστηματικών παρεμβάσεων που θα απέτρεπαν τη διαχρονική επιδείνωση των μεγεθών. Αντίθετα η πρακτική αποσπασματικών ρυθμίσεων που ευνοούσαν συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες με ιδιαίτερη επιρροή στο πολιτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι και βέβαια η αναποτελεσματικότητα της προσπάθειας περιορισμού της εισφοροδιαφυγής καθώς και οι ιδεοληπτικές προσεγγίσεις του ασφαλιστικού δημιούργησαν ένα πρόβλημα που θα ήταν οξύ για οποιαδήποτε χώρα και εποχή. Αυτό το πρόβλημα, όπως ήταν φυσικό, έλαβε εκρηκτικές διαστάσεις στην περίοδο της οικονομικής κρίσης αφού επιβαρύνθηκε από τις επιπτώσεις του στρεβλού παραγωγικού προτύπου της χώρας και της τεράστιας ανεργίας και στερήθηκε, σε μεγάλο βαθμό τη λύση του δανεισμού. Δεν πρέπει, όμως, να παραβλέπεται ότι στην εμφάνιση της κρίσης είχε συμβάλει και το ίδιο το ασφαλιστικό αφού τα ελλείμματα της κοινωνικής ασφάλισης διόγκωσαν διαχρονικά την ανάγκη δανεισμού της χώρας.

Η Ο.Κ.Ε. είχε επισημάνει και με αφορμή τις ασφαλιστικές ρυθμίσεις που έγιναν στην περίοδο της κρίσης¹ την ανάγκη να υπάρχει διάλογος με συγκεκριμένες προτάσεις για την προώθηση των όποιων λύσεων. Ο διάλογος αυτός βοηθάει στην κατανόηση των διαφόρων διαστάσεων του προβλήματος όχι μόνο από την πολιτική

---

¹ Για ένα πλήρη κατάλογο με τις Γνώμες που έχει εκδώσει η Ο.Κ.Ε. από την ίδρυσή της επί νομοσχεδίων με κοινωνικο-ασφαλιστικό περιεχόμενο βλ. Παράρτημα ΙΙ.

ηγεσία αλλά και από την ίδια την κοινωνία και μπορεί να συμβάλει στην επιλογή πιο υλοποιήσιμων και κοινωνικά δίκαιων λύσεων. Εξ άλλου, η διαχρονική έλλειψη διαλόγου για το ασφαλιστικό συνέβαλε στη διαιώνιση του προβλήματος και εν τέλει στην όξυνσή του.

Στο πλαίσιο αυτού του διαλόγου, θα πρέπει να είναι πάντα σαφές ότι η όποια προσπάθεια επίλυσης των δημοσιονομικών προβλημάτων της χώρας και η λήψη μέτρων σε βραχυπρόθεσμη βάση δε θα πρέπει να συγχέεται με τη διαχρονική ανάγκη διατήρησης των βασικών αρχών του ασφαλιστικού συστήματος που είναι η αλληλεγγύη (αναδιανεμητικός χαρακτήρας) τόσο εντός της ίδιας γενεάς όσο και μεταξύ των γενεών και η ανταποδοτικότητα, η εξεύρεση του ορθού μείγματος των οποίων αποτελεί βασική πρόκληση για το ασφαλιστικό μας σύστημα. Προς το σκοπό αυτό, είναι ανάγκη ο διάλογος για την εξεύρεση δημοσιονομικής φύσης λύσεων που έχουν καταστεί επείγουσες λόγω της συγκυρίας να μην υποκαταστήσει το διάλογο που θα πρέπει να έχει ένα ευρύτερο χρονικό ορίζοντα και να αναζητήσει λύσεις για τη βιωσιμότητα των ασφαλιστικού μας συστήματος με ταυτόχρονη διατήρηση των βασικών συνταγματικών του χαρακτηριστικών. Η Ο.Κ.Ε. έχει σκοπό, προς την κατεύθυνση αυτή, να ξεκινήσει διάλογο το προσεχές έτος στον οποίο έχει ήδη συμφωνήσει να συμβάλει με την εμπειρογνομosύνη της και η Ευρωπαϊκή Ο.Κ.Ε.

Μία δεύτερη εισαγωγική παρατήρηση –που μάλιστα διατυπώνεται από την ΟΚΕ για πολλοστή φορά την τελευταία δεκαπενταετία- είναι η ανάγκη θεμελίωσης των αλλαγών του ασφαλιστικού συστήματος σε έγκυρες και αξιόπιστες μελέτες και, συγκεκριμένα, σε έγκυρες και αξιόπιστες αναλογιστικές μελέτες για όλα τα ταμεία². Πρόσφατα, όπως είναι γνωστό, το Συμβούλιο της Επικρατείας με τις αποφάσεις της Ολομέλειάς του, του Ιουνίου 2015, έκρινε ότι εφόσον ο νομοθέτης επιλέξει ως μέτρο αντιμετώπιση της κρίσεως να περικόψει τις συνταξιοδοτικές παροχές, τότε οφείλει να εκπονήσει ειδική και εμπειριστατωμένη μελέτη για την εκτίμηση των μέτρων υπό το πρίσμα των δημόσιων σκοπών που υπηρετούν σε συνδυασμό με την υποχρέωση τήρησης των συνταγματικών δεσμεύσεων (κοινωνική αλληλεγγύη, ισότητα στα δημόσια βάρη, αναλογικότητα, πυρήνας του κοινωνικο-ασφαλιστικού δικαιώματος). Εν όψει των ανωτέρω, η ΟΚΕ θεωρεί την εκπόνηση αυτής της μελέτης απαραίτητη σε συνδυασμό με ένα σαφή δημοσιονομικό προγραμματισμό. Η τυχόν ύπαρξη ύπαρξη διαφόρων μελετών που όμως δεν δημοσιοποιούνται αποτελεί ένα ακόμη

---

² Εθνική Κοινωνική Αναπτυξιακή Συμφωνία, 19 Μαρτίου 2009, Ζάππειο Μέγαρο.

στοιχείο της παθογένειας όχι μόνο του ασφαλιστικού συστήματος αλλά και της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας και της διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης στη χώρα μας.

Ως προς το κείμενο που παρέδωσε ο Υπουργός κ. Κατρούγκαλος στο Προεδρείο της Ο.Κ.Ε., επισημαίνονται τα εξής:

Α. Οι γενικές αρχές της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης, όπως καταγράφονται στο παραδοθέν σε αυτήν κείμενο (στο εξής «το σχολιαζόμενο κείμενο»), διατυπώνονται με τρόπο πολύ συνοπτικό, κάτι που στερεί την Ο.Κ.Ε. από τη δυνατότητα εμπεριστατωμένης κρίσης. Αυτό ισχύει στα περισσότερα τα σημεία του κειμένου με εξαίρεση εκείνα που αφορούν στην «εθνική» και αναλογική σύνταξη και στην οργανωτική και λειτουργική ενοποίηση των ταμείων, στα οποία δίδονται κάποιες πληροφορίες για τα γενικά τους χαρακτηριστικά.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής σημεία στα οποία η έλλειψη συγκεκριμένων κατευθύνσεων δεν επιτρέπει τη διατύπωση εμπεριστατωμένης κρίσης:

α) Ο εξορθολογισμός του συστήματος (σημείο 2 του σχολιαζόμενου κειμένου) ως μέθοδος για την επίτευξη της αναγκαίας δημοσιονομικής προσαρμογής δεν προσδιορίζεται, δεδομένου ότι μπορεί να αναφέρεται σε τελείως διαφορετικά πράγματα είτε κοινωνικοπολιτικά ουδέτερα (βελτίωση της λειτουργικής αποδοτικότητας του συστήματος όπως μείωση γραφειοκρατίας, περιορισμός λειτουργικού κόστους, εκσυγχρονισμός της διοικητικής δομής και λειτουργίας, βελτίωση της είσπραξης και διαχείρισης πόρων, διενέργεια ελέγχων για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του ως προς τις κοινωνικές στοχεύσεις) είτε με έντονη κοινωνική φόρτιση όπως οι παραμετρικές αλλαγές στην κοινωνική ασφάλιση (αλλαγές στις προϋποθέσεις, στους πόρους και στο ύψος των παροχών ή και το είδος τους). Επισημαίνουμε ότι σε αυτή τη βάση οι όποιες επιλογές μπορούν και πρέπει να υποβοηθούνται από τη χρήση του ορθού λόγου, αλλά και να προκύπτουν και από αξιακές επιλογές.

Επομένως, στο επόμενο στάδιο θα πρέπει να διευκρινισθεί ποια είναι η αναγκαία δημοσιονομική προσαρμογή και πώς αυτή θα επιτευχθεί, ενώ παράλληλα θα προστατεύονται οι συντάξεις από νέες μειώσεις όπως αναφέρεται στο κείμενο. Εξ άλλου, η δέσμευση για αποφυγή νέων «οριζόντων» μειώσεων προφανώς σημαίνει ότι

θα γίνουν στοχοποιημένες μειώσεις για τις οποίες όμως δεν παρέχεται καμία ένδειξη ώστε να μπορούν να αξιολογηθούν.

β) Η δημιουργία ενός ενιαίου πλέγματος προνοιακών και ασφαλιστικών παροχών στον οποία αναφέρεται το σχολιαζόμενο κείμενο αποτελεί στοιχειώδη υποχρέωση ενός κοινωνικού κράτους και γι' αυτό αξιολογείται θετικά πλην όμως στο κείμενο δεν υπάρχει ανάλυση ούτε πώς ορίζει το Υπουργείο τις προνοιακές και ασφαλιστικές παροχές, ούτε τι συνέπειες έχει ο σχετικός χαρακτηρισμός για τις προϋποθέσεις και τα επίπεδα των παροχών.

γ) Η καθιέρωση ενός ενιαίου τρόπου υπολογισμού των συντάξεων και των εισφορών αποτελεί μία ενδιαφέρουσα πρόταση. Είναι γνωστό άλλωστε ότι η διαιώνιση διαφορετικών τρόπων υπολογισμού των εισφορών και της σύνταξης έχει αποτελέσει βασική αιτία υπονόμησης πολλών προσπαθειών να μετατραπεί σε σύστημα το παραδοσιακά άναρχο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας.

Η αξιολόγηση όμως μιας τέτοιας πρότασης προϋποθέτει, πρώτον, τον προσδιορισμό αυτού του τρόπου και δεύτερον, διευκρίνιση για το εάν αυτή πρόταση θα αφορά και τους ήδη συνταξιούχους (κάτι που θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα πολλάκις θιγέντα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα) ή αυτούς που βρίσκονται στα πρόθυρα της συνταξιοδότησης. Υπενθυμίζεται ότι οι μέχρι τώρα αλλαγές στο ασφαλιστικό σύστημα της τελευταίας εξαετίας αφορούσαν μόνο όσους θεμελίωσαν δικαίωμα μετά την 1.1.2015 (και μετά τις αλλαγές του Αυγούστου του 2015 αφορούν και όσους υπέβαλαν αίτηση συνταξιοδότησης μετά την 1.9.2015) και μόνο για το τμήμα της σύνταξης που αφορά το χρόνο ασφάλισης από 1.1.2011 και μετά.

δ) Δε διευκρινίζεται το ζήτημα της συμμετοχής του κράτους στη χρηματοδότηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και ειδικότερα, του ύψους της συμμετοχής του πέραν της καταβολής της εθνικής σύνταξης, μολονότι διευκρινίζεται ότι η κρατική εγγύηση αφορά τόσο την κύρια όσο και την επικουρική ασφάλιση.

ε) Αναφέρεται ότι η ρήτρα μηδενικού ελλείμματος των επικουρικών συντάξεων αντικαθίσταται από τη ρήτρα βιωσιμότητας αλλά δεν παρέχονται περισσότερες διευκρινίσεις ως προς το περιεχόμενο αυτής της ρήτρας.

στ) Θα πρέπει να διευκρινισθεί σε τι συνίσταται η «ανακεφαλαιοποίηση του συστήματος μέσω (...) ενός ενιαίου συστήματος κοινωνικών πόρων». Πέραν του ζητήματος της συμβατότητας των πόρων αυτών με το κοινοτικό δίκαιο, η καθιέρωση

ενός ενιαίου συστήματος διαχείρισης των πόρων αυτών, αφήνει αδιευκρίνιστο πώς θα καλυφθούν τα κενά που θα δημιουργηθούν σε συγκεκριμένα ταμεία από την υπαγωγή των εσόδων αυτών σε ένα ταμείο καθώς σήμερα οι κοινωνικοί πόροι χρηματοδοτούν και τις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις και όχι μόνο τα αποθεματικά.

Επιπλέον, στην περίπτωση που προγραμματίζεται η διάθεση των κοινωνικών πόρων υπέρ του ενιαίου ταμείου είναι ενδεχόμενο να προκύψουν νομικά προβλήματα. Σήμερα οι κοινωνικοί πόροι αφορούν τρίτους (κυρίως πελάτες) που δεν μετέχουν στην ασφαλιστική σχέση αλλά σχετίζονται με μια συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα στην οποία εργάζονται οι αντίστοιχοι ασφαλισμένοι (πχ δημοσιογράφοι –αγγελιόσημο). Αν μετατραπούν σε ένα είδος πόρου υπέρ της ασφάλισης γενικά, είναι ενδεχόμενο να προκύψουν νομικά προβλήματα από τη διαφορετική επιβάρυνση διαφορετικών επιχειρήσεων και οικονομικών δραστηριοτήτων.

Ενόψει των ανωτέρω, η ΟΚΕ επιφυλάσσεται να εκφράσει τη γνώμη της επί όλων των ζητημάτων στα οποία αφορά το σχολιαζόμενο κείμενο, όταν θα έχουν πλέον εξειδικευθεί οι αρχές της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης και θα προκύπτουν σαφώς οι κοινωνικές και οι οικονομικές της επιπτώσεις.

Σε ό,τι αφορά τα σημεία 3 και 5(β) για τα οποία περιλαμβάνονται πιο συγκεκριμένα στοιχεία στο σχολιαζόμενο κείμενο, σημειώνονται τα εξής:

Β. Αναφορικά με την βασική και αναλογική σύνταξη, που έχουν ήδη νομοθετηθεί με το ν. 3863/2010, όπως ισχύει μετά από τους νόμους 4334/2015 (ΦΕΚ Α' 86/16.7.2015), 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94/14.08.2015), 4337/2015 (ΦΕΚ Α' 129/17.10.2015), η ΟΚΕ έχει ήδη διατυπώσει τη Γνώμη της υπ' αριθμόν 241 του έτους 2010 «*Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις – Ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις*», με την οποία είχε εκφράσει διάφορες ενστάσεις, μεταξύ άλλων, σχετικά με τις επιπτώσεις στο ύψος των συντάξεων, με το χαμηλό ποσοστό αναπλήρωσης για τα πρώτα έτη ασφάλισης και, ιδίως, για την «απομάκρυνση» της κρατικής εγγύησης από τη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης. Στο κείμενο που διαβιβάστηκε στην ΟΚΕ από τον κ. Υπουργό, γίνεται λόγος για «εθνική σύνταξη» χωρίς όμως να διευκρινίζονται οι προϋποθέσεις απονομής της. Η ΟΚΕ

επιφυλάσσεται να τοποθετηθεί και επί των όσων νεώτερων ρυθμίσεων υπάρξουν όταν αυτές εξειδικευθούν περαιτέρω.

Επιπλέον, γίνεται αναφορά στο ποσό που προκύπτει ως όριο της σχετικής φτώχειας αλλά σε μία περίοδο όπως η σημερινή που το κατά κεφαλήν εισόδημα έχει υποστεί μεγάλη μείωση, θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα διασύνδεσης και με το απόλυτο όριο της φτώχειας.

Γ. Ως προς τις συγχωνεύσεις φορέων και ταμείων η ΟΚΕ έχει τοποθετηθεί αναλυτικά στο παρελθόν. Η δημιουργία μεγάλων ομάδων ασφαλισμένων μπορεί να συμβάλλει στην αντιμετώπιση προβλημάτων και στην καλύτερη λειτουργία των φορέων κοινωνικής ασφάλισης υπό την προϋπόθεση ότι α) λαμβάνονται υπ' όψιν οι αντικειμενικές ιδιαιτερότητες της κάθε μορφής απασχόλησης και β) είναι καλά σχεδιασμένες και η υλοποίησή τους θα γίνει με τρόπο που θα εξασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα των φορέων και τα ασφαλιστικά δικαιώματα, αλλά και που θα αποτρέπει λειτουργικά αδιέξοδα και την ταλαιπωρία των ασφαλισμένων. Η ενοποίηση δεν είναι αυτοσκοπός αλλά εργαλείο και ως τέτοιο θα πρέπει να προσεγγισθεί ώστε να μη δημιουργήσει πιο πολλά προβλήματα από όσα θα λύσει.

Παράλληλα, η ΟΚΕ θεωρεί ότι η σφαιρική αντιμετώπιση του ασφαλιστικού προβλήματος πρέπει να περιλάβει και άλλα ζητήματα. Ενδεικτικά αναφέρεται η ανάγκη συντονισμού της προσπάθειας αντιμετώπισης της εισφοροδιαφυγής με αυτή για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής (δημιουργία κοινών ελεγκτικών μηχανισμών, ενοποίηση του ΑΦΜ και του ΑΜΚΑ κ.λπ.), εντοπισμός στη δαιδαλώδη νομοθεσία και επανεξέταση των διατάξεων εκείνων που είτε αποτελούν κίνητρα για συνταξιοδότηση είτε ωθούν σε συνταξιοδότηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

«ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΛΟΓΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ» (ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΠΑΡΑΔΟΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ κ. Γ. ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟ ΣΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΗΣ ΟΚΕ (2.12.2015))

1. Η μεταρρύθμιση αποσκοπεί στη θέσπιση ενός ενιαίου πλέγματος κοινωνικής προστασίας προνοιακών και ασφαλιστικών παροχών, με επίκεντρο το καθολικό, δημόσιο, αναδιανεμητικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Το νέο ασφαλιστικό σύστημα πρέπει να υπερβαίνει δραστικά την οργανωτική και λειτουργική διάσπασή του, καθώς και τα αποσπασματικά και πελατειακά χαρακτηριστικά που το διέκριναν έως σήμερα, ώστε να εξασφαλίζει κοινωνική και διαγενεακή δικαιοσύνη.
2. Η αναγκαία δημοσιονομική προσαρμογή δεν θα προκύψει από νέες οριζόντιες μειώσεις, αλλά από τον εξορθολογισμό του συστήματος. Οι συντάξεις, και ιδίως οι κύριες, θα πρέπει να προστατευτούν από νέες μειώσεις.
3. Η σύνταξη θα αποτελεί το άθροισμα δύο τμημάτων: της εθνικής σύνταξης και της αναλογικής/ανταποδοτικής σύνταξης, υπό την εγγύηση του κράτους:
  - Η Εθνική Σύνταξη αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και δεν χρηματοδοτείται από ασφαλιστικές εισφορές αλλά απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό. Δίνεται σε όλους, όσοι έχουν τουλάχιστον 15 χρόνια ασφάλισης, χωρίς εισοδηματικά κριτήρια. Ισόποση με το 60% του ενδιάμεσου εισοδήματος, θα ανεβαίνει μαζί με το ΑΕΠ και τη βελτίωση της κατάστασης της οικονομίας. Ισοδυναμεί άρα με ρήτρα ανάπτυξης.
  - Το αναλογικό μέρος της σύνταξης αποσκοπεί στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης, όσο το δυνατόν εγγύτερα προς εκείνο που είχε ο εργαζόμενος κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου και αντιστοιχεί στις ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί στους φορείς κύριας ασφάλισης. Υπολογίζεται βάσει των συντάξιμων αποδοχών και του ποσοστού αναπλήρωσης, σύμφωνα με το διανεμητικό σύστημα προκαθορισμένων παροχών.
4. Τα ποσοστά αναπλήρωσης θα προσδιοριστούν στη βάση αναλογιστικής μελέτης με

τη βοήθεια και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO), ούτως ώστε να εξασφαλίζουν αξιοπρεπείς συντάξεις και αναδιανομή υπέρ των φτωχότερων και πιο αδύναμων στρωμάτων.

5.Πλήρης οργανωτική και λειτουργική ενοποίηση του συστήματος, με σκοπό την ισότιμη αντιμετώπιση όλων των ασφαλισμένων, την εξοικονόμηση πόρων και την καθιέρωση απλών και διαφανών κανόνων που θα επιτρέπουν γρήγορη έκδοση των συντάξεων:

- Οργανωτική ενοποίηση όλων των ασφαλιστικών ταμείων σε ένα φορέα κύριας ασφάλισης, με ταυτόχρονη λειτουργική ενοποίηση των κανόνων παροχών συντάξεων και εισπραξής εισφορών. ΟΓΑ και ΝΑΤ παραμένουν αυτοτελή νομικά πρόσωπα για την άσκηση των μη συνταξιοδοτικών τους αρμοδιοτήτων..
- Ενιαίος υπολογισμός συντάξεων στη βάση των εξής τριών παραμέτρων: 1. Μισθός εργασιακού βίου (ή εισόδημα για ελεύθερους επαγγελματίες ή αγρότες 2. Ενιαίο, ανά μισθολογική ή εισοδηματική κατηγορία, ποσοστό αναπλήρωσης, 3. Τα έτη ασφάλισης
- Ενιαίος υπολογισμός εισφορών, βάσει του μισθού ή του εισοδήματος.

6.Επικουρική Σύνταξη: Μοναδικός φορέας επικουρικής ασφάλισης το ΕΤΕΑ, υποκατάσταση της ρήτρας μηδενικού ελλείμματος με τον κανόνα βιωσιμότητας..

7.Ανακεφαλαιοποίηση του συστήματος μέσω:

- Της αξιοποίησης των διαθέσιμων των Ταμείων στο πλαίσιο ενός σύγχρονου, αξιόπιστου και διαφανούς πλαισίου
- Ενός ενιαίου συστήματος κοινωνικών πόρων
- Της αξιοποίησης μέρους της κινητής και ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου, η οποία θα πρέπει να θεωρείται και να αντιμετωπίζεται ως περιουσία των νέων γενεών

8.Βελτίωση της εισπραξιμότητας των ασφαλιστικών εισφορών και δραστική αντιμετώπιση των ποικίλων εκδηλώσεων του φαινομένου της «μαύρης» εργασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΝΩΜΩΝ Ο.Κ.Ε. ΕΠΙ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΩΝ
ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Γνώμη υπ' αρ. 295 «Αύξηση προσωρινής σύνταξης, βελτίωση όρων συνταξιοδότησης ρύθμιση τραπεζικών επιδοτούμενων δανείων πρώην ΟΚΕ, αναβάθμιση και βελτίωση των μηχανισμών είσπραξης των ασφαλιστικών φορέων, πρόστιμα για την ανασφάλιστη και αδήλωτη εργασία και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας» (Νοέμβριος 2013)

Γνώμη υπ' αριθμ. 268: «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο-βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Οκτώβριος 2011)

Γνώμη υπ' αριθμ. 241: «Νέο ασφαλιστικό σύστημα και συναφείς διατάξεις. Ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις» (Ιούλιος 2010)

Γνώμη υπ' αριθμ. 194: «Διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις» (Μάρτιος 2008)

Γνώμη υπ' αριθμ. 181: «Θεσμικό πλαίσιο επενδύσεων και αξιοποίησης της περιουσίας των φορέων κοινωνικής ασφάλισης» (Ιούλιος 2007)

Γνώμη υπ' αριθμ. 105: «Θέματα κοινωνικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις» (Ιανουάριος 2004)

Γνώμη υπ' αριθμ. 75: «Μεταρρύθμιση συστήματος κοινωνικής ασφάλισης» (Ιούλιος 2002)

Γνώμη υπ' αριθμ. 63: «Προσαρμογή της νομοθεσίας του Ι.Κ.Α. στις ανάγκες λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφορικού Συστήματος και άλλες διατάξεις» (Νοέμβριος 2001)

Γνώμη υπ' αριθμ. 24: «Οργανωτική και λειτουργική αναδιάρθρωση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις» (Νοέμβριος 2008)

Γνώμη υπ' αριθμ. 6: «Σύσταση Κλάδου Κύριας Σύνταξης Αγροτών» (Δεκέμβριος 1996).